

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4CdoR/6/2025
Identifikačné číslo spisu:	2623203460
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2623203460.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky (manželky) X.. N. H., narodenej XX. S. XXXX, D. K., H. XXX/XX, prechodne D., I. A. X, zastúpenej advokátskou kanceláriou FORTUNÍKOVÁ & PARTNERS s. r. o., Kráľová nad Váhom 32, IČO: 56 538 359, proti odporcovi (manželovi) N. H., narodenému XX. O. XXXX, D. K., H. XXX/XX, zastúpenému advokátom Mgr. Máriom Arbetom, Holíč, Námestie sv. Martina 3/A, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom: K. H., narodenému XX. F. XXXX a N. H., narodenému XX. K. XXXX, obom zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, vedenej na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 7P/11/2023, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 25. septembra 2024 sp. zn. 13CoP/131/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Senica (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 02. júla 2024 č. k. 7P/11/2023-372 I. manželstvo účastníkov konania rozviedol; II. maloleté deti na čas po rozvode manželstva zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok; III. otca zaviazal prispievať na výživu maloletého K. sumou 400 eur mesačne a na maloletého N. sumou 350 eur k rukám matky vždy do 15. dňa v kalendárnom mesiaci vopred, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku; IV. upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý víkend v párnom kalendárnom týždni v čase od piatka od 14.00 hod. do nedele do 16.00 hod. s tým, že otec si maloleté deti prevezme v školskom zariadení, ktoré maloleté deti navštevujú a po skončení styku deti odovzdá matke v mieste bydliska matky, počas letných školských prázdnin v každom kalendárnom roku v čase od 10.07. od 9.00 hod. do 20.07. do 18.00 hod. a vždy v čase od 10.08. od 9.00 hod. do 20.08. do 18.00 hod. s tým, že prevzatie a odovzdanie maloletých detí sa uskutoční v mieste bydliska matky, počas vianočných školských prázdnin v každom nepárnom kalendárnom roku v čase od 27.12. od 12.00 hod. do 02.01. do 12.00 hod. a v každom párnom kalendárnom roku od 23.12. od 12.00 hod. do 27.12. do 12.00 hod.

a od 02.01. od 12.00 hod. do 06.01. do 12.00 hod. s tým, že prevzatie a odovzdanie maloletých detí sa uskutoční v mieste bydliska matky, počas jarných školských prázdnin v každom nepárnom kalendárnom roku od prvého dňa školských prázdnin do posledného dňa školských prázdnin vyhlásených Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR s tým, že prevzatie a odovzdanie maloletých detí sa uskutoční v mieste bydliska matky, počas veľkonočných školských prázdnin v každom párnom kalendárnom roku v čase od Veľkonočného piatka od 9.00 hod. do Veľkonočnej nedele do 9.00 hod. a v každom nepárnom roku v čase od Veľkonočnej nedele od 9.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 18.00 hod. s tým, že prevzatie a odovzdanie maloletých detí sa uskutoční v mieste bydliska matky. Matke uložil povinnosť maloleté deti riadne pripraviť a odovzdať otcovi v určenom čase a na určenom mieste a otcovi povinnosť maloleté deti si v určenom čase a na určenom mieste prevziať a po skončení styku v určenom čase a mieste deti matke odovzdať; V. o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.1. Súd prvej inštancie právne posúdil vec podľa § 22, § 23 ods. 1 až 3, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 a § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) a dospel k záveru, že sú dané zákonné dôvody na rozvod manželstva. Za preukázaný dôvod rozvratu považoval trvalé a vážne narušenie vzťahov medzi manželmi, ktoré vylučuje obnovenie spoločného života. Spolužitie bolo prerušené v januári 2022, pričom manželia následne bývali oddelene v rámci domu a od jesene 2022 si manželka zabezpečila prenájom v D. s cieľom trvalého presťahovania. Rozvrat bol spôsobený citovým odcudzením, nezhodami v každodenných otázkach, v chode domácnosti a výchove detí, čo vyústilo do hádok, pričom k rozvratu prispela aj mimomanželská známosť manželky. Ani pokus o nápravu formou poradenstva nebol úspešný. Manželka podala návrh na rozvod v marci 2023, čo potvrdzovalo jej stabilné stanovisko k rozpadu vzťahu.

1.2. Súd prvej inštancie konštatoval, že maloleté deti sú s rozpadom manželstva uzročené, majú pozitívny vzťah k obom rodičom a vyslovili vôľu zostať v starostlivosti matky a stretávať sa s otcom každý druhý víkend, ako boli zvyknuté. Obe deti boli preto zverené do osobnej starostlivosti matky. Otec s týmto návrhom v zásade súhlasil, ak by nešlo o prípad manipulácie detí proti nemu, ktorá však nebola preukázaná. Riadnu starostlivosť matky potvrdil aj kolízny opatrovník.

1.3. Pri určovaní výživného súd prvej inštancie vychádzal z priemerného mesačného príjmu otca za obdobie 05/2023 - 02/2024, ktorý predstavoval 1 865,94 eura netto, a z mesačného príjmu z dotácií za ubytovanie odídencov (v priemere 673,44 eura za obdobie 05/2022 - 04/2024). Celkový priemerný príjem otca bol preto určený vo výške 2 539,37 eura. Na základe metodiky Ministerstva spravodlivosti SR určil súd výživné vo výške 400 eur mesačne pre maloletého K. (16 % z príjmu) a 350 eur mesačne pre maloletého N. (14 % z príjmu). Pri určení výživného súd zohľadnil aj časté zmeny zamestnávateľov zo strany otca, ktoré nemali objektívne dôvody.

1.4. Súd prvej inštancie upravil aj styk otca s maloletými deťmi. Prihliadol na obojstranný záujem, existujúcu frekvenciu styku, ktorá bola funkčná, ako aj na písomné vyjadrenie otca, v ktorom s navrhnutou úpravou súhlasil, pričom nezistil žiadne prekážky na strane otca pri výkone starostlivosti počas styku. Styk bol upravený aj počas školských prázdnin a sviatkov (letné, vianočné, jarné, veľkonočné), s prihliadnutím na možnosti matky zorganizovať si pracovný čas. Súd napokon poukázal, že matka má záujem na zachovaní vzťahu detí s otcom a bolo preukázané, že kontakt prebiehal aj počas prebiehajúceho konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“).

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie otca rozsudkom z 25. septembra 2024 sp. zn. 13CoP/131/2024 rozhodnutie súdu prvej inštancie i/ vo výrokoch I., II. a IV. potvrdil a ii/ vo výrokoch III. a V. zrušil a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi prvoinštančného súdu pri rozhodnutí o rozvode manželstva. Osvojil si skutkový záver, že medzi manželmi došlo k trvalému a vážnemu rozvratu manželského spolužitia, ktoré prestalo plniť svoju funkciu už od jari 2022, pričom spolu fyzicky nežijú a existuje aj mimomanželský vzťah manželky. Odlúčenie a zánik citového puta

medzi manželmi bol riadne preukázaný. Odvolacie námietky manžela o údajnej manipulácii zo strany manželky a jej matky boli odvolacím súdom vyhodnotené ako právne irelevantné pre samotný rozvod. Zároveň poukázal na absolvovanie neúspešného poradenstva účastníkmi konania v roku 2022 a hoci manžel deklaroval záujem o obnovenie manželstva, jeho nečinnosť v tomto smere od roku 2022 svedčí podľa odvolacieho súdu o opaku.

2.1. Výrok o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky odvolací súd považoval za vecne správny, keď vychádzal zo súhlasu otca, znaleckého posudku a výsluchu maloletých detí, ktoré jednoznačne deklarovali vôľu zotrvať v starostlivosti matky. Emocionálne väzby na matku boli silné a stabilné, čo súd považoval za rozhodujúce. K výhradám otca ohľadom pracovného vyťaženia matky odvolací súd uviedol, že nebolo preukázané, že by matka nezvládala zabezpečiť riadnu starostlivosť o deti. Odvolací súd zároveň pripomenul, že aj otec v minulosti pre pracovné povinnosti v zahraničí trávil s deťmi obmedzený čas, čo potvrdzuje jeho vlastnú vyťaženosť.

2.2. Odvolací súd potvrdil aj výrok o úprave styku otca s maloletými deťmi. Poukázal na to, že otec nemal výhrady k zaužívanej praxi styku, deti majú záujem sa s otcom stretávať, a preto neexistoval dôvod na odlišnú úpravu. Výjadrenia detí považoval za autentické a v súlade so znaleckým posudkom. K nevykonaniu ďalšieho znaleckého dokazovania odvolací súd uviedol, že vykonaný znalecký posudok bol komplexný a zodpovedal všetky podstatné otázky. Opätovné znalecké dokazovanie preto nebolo potrebné.

2.3. Pokiaľ išlo o výrok o výživnom, odvolací súd ho považoval za nepreskúmateľný, keďže súd prvej inštancie nedostatočne odôvodnil výšku určenej vyživovacej povinnosti otca. Prvoinštančný súd síce uviedol, že vychádzal z príjmu otca u konkrétneho zamestnávateľa, no nevysvetlil, prečo práve tento príjem považoval za rozhodujúci a nevysporiadal sa s tým, že otec viackrát zmenil zamestnanie bez uvedenia objektívnych dôvodov. Rovnako absentovalo posúdenie schopností a možností otca vrátane aplikácie princípu potenciality. Odôvodnenie súdu prvej inštancie zároveň neobsahovalo úvahy o výške odôvodnených potrieb maloletých detí ani o miere príspevku matky na ich výživu, pričom všeobecný odkaz na metodiku Ministerstva spravodlivosti SR bez konkretizácie týchto faktorov nepovažoval za postačujúci. Vec bola v tejto časti vrátená prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom bude musieť súd prvej inštancie doplniť dokazovanie, náležite vyhodnotiť príjmy rodičov, odôvodnené potreby detí a vysporiadať sa aj s princípom potenciality pri hodnotení zárobkových možností otca. Odvolací súd súčasne zrušil výrok o trovách konania ako závislý od zrušeného výroku o výživnom.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu potvrdzujúceho výroku podal otec (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP. Dovolateľ poukázal na to, že odvolací súd poskytol navzájom si odporujúce odôvodnenie rozsudku, čím spôsobil jeho nepreskúmateľnosť; ak konajúci súd v jednej časti rozhodnutia tvrdí, že je viazaný vyhľadávacím princípom, no zároveň odmieta vykonanie ďalších dôkazov s odôvodnením, že skutkový stav bol zistený z iných dôkazov, ktoré bližšie nešpecifikuje, ide o rozpor v odôvodnení rozhodnutia, ktorý má za následok jeho nepreskúmateľnosť. Ďalej namietal, že súdy nezohľadnili relevantnú lekársku správu z NÚDCH z marca 2024, ktorá diagnostikovala u maloletého syna N. závažnú adaptačnú poruchu sprevádzanú samovražednými sklonsmi. Tieto skutočnosti boli v rozpore so závermi znalca, ktorý tvrdil, že dieťa je s rozvodom vyrovnané. Dovolateľ namietal, že znalecký posudok nereflektoval skutočný psychický stav dieťaťa a preto nemal byť braný ako rozhodujúci dôkaz. V tejto súvislosti tiež súdom vytkol, že nevykonali ním navrhovaný dôkaz vo forme znaleckého posudku, čo neumožnilo zistenie materiálnej pravdy. Odvolaciemu súdu vyčítal, že nehodnotil lekársku správu v súvislosti s najlepším záujmom detí, hoci sám na inom mieste rozhodnutia rozviedol pojem najlepší záujem dieťaťa. Napriek tomu, že podľa znaleckého posudku bolo prostredie školy v D. K.Š. označené ako jediné stabilné a bezpečné, súdy rozhodli o zverení detí matke, ktorá sa plánuje presťahovať s nimi do D., čo maloletým neumožňuje zachovať si doterajšie stabilné prostredie. Súdy tak rozhodli v neprospech maloletých, pričom neuvedli, akým spôsobom by mal byť chránený ich najlepší záujem pred tak zásadnými životnými zmenami.

3.1. Dovolateľove výhrady smerovali k tomu, že súd nepreveril, či názor detí zotrvať s matkou je skutočne slobodný, alebo ide o ich prispôsobenie sa vôli rodiča, ktorého nechcú sklamať. Podľa jeho názoru išlo zo strany detí o lojalitu k matke a ich reálne potreby a názory neboli dostatočne preskúmané. Napokon namietal aj nepreskúmanie pracovnej vyťaženia matky a jej schopnosti zabezpečiť deťom primeranú starostlivosť v novom prostredí, keďže pracuje 390 hodín mesačne a deti žijú v im neznámom prostredí bez vytvorených sociálnych väzieb.

3.2. Otec v závere dovolania skoncipoval „právne otázky dovolania“ týkajúce sa rozsahu a spôsobu hodnotenia dôkazov všeobecným súdom v civilnom mimosporovom konaní pri uplatnení vyšetrovacej zásady, najmä vo vzťahu k výpovedi maloletého a povinnosti hodnotiť všetky známe dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Vzhľadom na uvedené otec navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Matka považovala dovolanie za nedôvodné a neprípustné, otec v ňom predkladá nelogické a účelové tvrdenia, ktoré sú v rozpore s vykonaným dokazovaním a priebehom konania. Zdôraznila, že maloleté deti boli riadne vypočuté bez manipulácie zo strany matky a svoj názor vyjadrili slobodne. Otec podľa nej dlhodobo odmieta akceptovať ich vôľu, prejavuje nedostatočný záujem o deti a ignoruje ich potreby. Tvrdenia otca k zdravotnému stavu detí sú účelové, pričom psychologické správy tieto tvrdenia nepotvrdzujú. Ohradila sa voči tvrdeniu otca, že súd prevzal názor detí nekriticky, pričom poukázala na rozpornosť jeho argumentácie - na jednej strane deti údajne neboli vypočuté, na druhej strane sa podľa neho ich názor stal rozhodujúcim. Mala za to, že nižšie súd sa dôkaznou situáciou zaoberali dostatočne a uplatnili vyšetrovaciu zásadu v zmysle Civilného mimosporového poriadku. K výživnému a úprave styku uviedla, že otec si dlhodobo neplní vyživovaciu povinnosť, zaujíma sa o deti minimálne, kontakt s matkou prerušil a počas konania deti zanedbával. V tomto kontexte považovala jeho námietky za formalistické a účelové. Preto navrhla, aby dovolací súd dovolanie otca podľa § 447 písm. f) CSP odmietol, príp. podľa § 448 CSP v celom rozsahu zamietol.

5. Konanie vo veciach rozvodu manželstva spojené s konaním o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode je mimosporovým konaním, ktoré je s účinnosťou od 1. júla 2016 upravené samostatne v ustanoveniach § 92 a nasl. CMP. Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa neho sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (§ 2 ods. 1 CMP). To platí - až na ustanovenie § 76 CMP - i pre konanie o dovolaní.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

I.

8. Civilný mimosporový poriadok vo veciach rozvodu manželstva obsahuje osobitnú úpravu odvolacieho konania, kde dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že manželstvo sa rozvádza (pozri § 76 CMP).

9. Pokiaľ dovolateľ napádal odvolacie rozhodnutie v celom potvrdzujúcom výroku (viď str. 2 dovolania otca), teda aj v časti, v ktorej odvolací súd posudzoval prvoinštančný výrok o rozvode manželstva,

neostalo dovolaciemu súdu iné, ako z dôvodu neprípustnosti (§ 76 CMP) jeho dovolanie v tejto časti odmietnuť, a to bez ohľadu na, že dovolateľ in concreto v podanom dovolaní voči samotnému rozvodu manželstva nič nenamietal. Najvyšší súd v tejto súvislosti dodáva, že prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu vydanému odvolacím súdom v konaní o rozvod manželstva je v zmysle § 76 CMP vylúčená a nemôžu ju založiť ani prípadné procesné vady konania uvedené v § 420 CSP.

10. Pokiaľ by otec namietal proti výroku odvolacieho súdu, ktorým zrušil prvoinštančné rozhodnutie vo výroku o výživnom a trovách konania, čo z obsahu dovolania nevyplýva, najvyšší súd by aj v tejto časti musel odmietnuť dovolanie z dôvodu nedostatku subjektívnej prípustnosti.

II.

11. Najvyšší súd sa ďalej zaoberal dovolateľom namietanými vadami zmätočnosti vo vzťahu k zvyšnej časti potvrdzujúceho výroku odvolacieho súdu - v rozsahu rozhodnutia o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, ako aj o úprave styku otca s maloletými deťmi.

12. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

15. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietajúc (i) nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, (ii) nesprávne vyhodnotenie vykonaného dokazovania, (iii) neskúmanie skutočného názoru detí, (iv) nevykonanie navrhovaného dôkazu.

16. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae

(odmietnutia spravodlivosti).

17. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

18. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

19. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, z akých skutkových zistení a úvah vychádzal, keď dospel k záveru o vecnej správnosti prvoinštančného rozsudku v rozsahu výrokov o rozvode manželstva, zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, ako aj o úprave styku otca s maloletými deťmi.

20. Pokiaľ išlo o odvolacie námietky týkajúce sa rozvodu manželstva, odvolací súd sa stotožnil s prvoinštančným rozhodnutím a uviedol, že v manželstve účastníkov konania nastal trvalý a vážny rozvrat. Poukázal na správanie manžela, ktorý sa na jednom z pojednávaní vyjadril k možnosti obnovenia spoluzitia s manželkou neurčito a nerozhodne, a zároveň nespochybnil skutočnosť, na ktorých bolo založené rozhodnutie o rozvode. Hypotetické úvahy manžela ohľadom vplyvu manipulácie matky zo strany starej matky na rozpad manželstva považoval odvolací súd v kontexte posudzovania správnosti rozhodnutia prvoinštančného súdu o rozvode manželstva za irelevantné. Ďalej upriamil pozornosť na to, že od roku 2022 došlo k prerušeniu vzájomného spoluzitia medzi manželmi, kedy aj keď zostali bývať v jednej nehnuteľnosti, v skutočnosti začal každý z nich obývať samostatnú bytovú časť, teda poschodie. Odvolací súd taktiež zohľadnil absolvovanie neúspešného poradenstva účastníkmi konania v roku 2022, čoho dôkazom je správa zo psychologickej ambulancie K. V. T.. Aj keď manžel tvrdil, že má manželku naďalej rád a chcel by absolvovať ďalšie manželské terapie, jeho postoj od roku 2022 je dôkazom o opaku, pretože pre zachovanie manželstva v skutočnosti nič nerobil. Odlúčenie manželov bolo podľa odvolacieho súdu nepochybne preukázané, okrem iného aj manželkinou mimomanželskou známosťou. Odvolací súd považoval za vysoko nepravdepodobnú reparáciu manželských nezhôd, čoho dôkazom je aj odsťahovanie manželky do D.. Napokon v odôvodnení prihliadol aj na záujem maloletých detí, ktoré sú s danou situáciou uzročené.

20.1. Za správny považoval odvolací súd aj výrok o zverení oboch maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, pričom náležite zdôvodnil, prečo sa aj v tejto časti stotožňuje so závermi súdu prvej

inštancie. Zohľadnil súhlas otca so zverením maloletých do starostlivosti matky, záver znaleckého posudku č. 26/2023 znalkyne N.. U. K., N., ako aj na názor maloletých detí zisťovaný prvoinštančným súdom pri ich výsluchu konanom 07. mája 2024, z ktorých dôkazov mal za preukázanú nepochybnú vôľu maloletých detí zotrvať v starostlivosti matky, ich uzrokovanie s nastávajúcimi zmenami v podobe rozvodu a nového pobytu v D.. Odvolací súd ďalej v reakcii na odvolacie námietky otca presvedčivo skonštatoval, že deti majú k matke nepochybne výrazne pozitívny emočný vzťah, pričom z dokazovania nevyplývalo, že by sa matka o maloleté deti riadne nestarala a nezabezpečovala im potrebnú starostlivosť. Doplnil, že pracovná vyťaženosť rodiča sama o sebe túto nespôsobilosť neznamená.

20.2. Odvolací súd napokon poskytol vnútorne konzistentnú odpoveď aj na odvoláciu námietku otca ohľadom úpravy jeho styku s maloletými deťmi. Poukázal na to, že úprava vychádzala zo zaužívaného styku otca s deťmi počas obdobia, v ktorom už manželstvo účastníkov konania nefungovalo. Uviedol, že obe maloleté deti sa chcú s otcom stretávať a otec nerozporoval frekvenciu zaužívaného styku, s ktorou súhlasil aj vo vyjadrení k návrhu. Odvolací súd v tejto súvislosti uzavrel, že otec v odvolaní neuviedol žiadne dôvody, prečo nesúhlasil s rozsahom styku, tak ako bol určený súdom prvej inštancie, a v zásade nevzniesol konkrétne výhrady voči už realizujúcemu sa styku s deťmi v rozsahu ako určil súd prvej inštancie.

20.3. Na základe uvedeného možno konštatovať, že v napadnutom rozsahu odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namiataných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, na základe akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že otec sa s rozhodnutím dovolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia dovolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

21. Pokiaľ otec namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP spočívajúce v nedostatočne zistenom skutkovom stave veci a v nesprávnom hodnotení dôkazov (posúdenie autenticity názoru detí, nezohľadnenie najlepšieho záujmu detí, nevykonanie navrhovaného dôkazu) dovolací súd v prvom rade uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového (resp. skutočného) stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a dovolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

21.1. Zdržanlivosť dovolacieho súdu vo vzťahu k skutkovým zisteniam však neznamená, že by v prípadoch evidentných procesných pochybení nepreskúmaval ústavnoprávne aspekty dokazovania. V zmysle judikatúry Ústavného súdu SR (napr. III. ÚS 104/2022) aj hodnotenie dôkazov podlieha preskúmaniu z hľadiska logickej, funkčnej a teleologickej konzistencie, ak má zásadný dosah na spravodlivosť procesu. Vo vzťahu k nevykonaniu navrhnutého dôkazu to potvrdzuje aj novšia judikatúra najvyššieho súdu (sp. zn. 4Cdo/100/2018, 5Cdo/122/2019, 5Cdo/202/2018, 7Cdo/205/2019), ktorá takýto prieskum pripúšťa.

21.2. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neutržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

21.3. Dovolací súd však v preskúmvanej veci takéto procesné deficity nezistil. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nepochybne vyplýva, že súdy nižších inšancií vykonali primerané a dostatočné dokazovanie, rešpektovali základné princípy civilného mimosporového konania (najmä vyšetrovací princíp, princíp oficiality, ako aj princíp rovnosti účastníkov konania) a ich skutkové závery nemožno považovať za svojvoľné či zjavne neutržateľné.

22. Esenciálnym a primárnym kritériom pri všetkých rozhodnutiach týkajúcich sa detí musí byť vždy najlepší záujem maloletého dieťaťa, ktorý sa podľa ESLP skladá z dvoch zložiek. Na jednej strane vyžaduje udržiavanie väzieb dieťaťa s jeho rodinou, okrem prípadov, keď sa konkrétna rodina preukáže ako nevhodná. Z toho vyplýva, že rodinné väzby môžu byť pretrhnuté iba vo veľmi výnimočných prípadoch a musí byť vykonané všetko v záujme zachovania osobných vzťahov a ak je to vhodné, v záujme obnovy rodiny. Na druhej strane je v záujme dieťaťa, aby bola jeho výchova zabezpečená v stabilnom prostredí a rodičom nemôže byť podľa čl. 8 dohovoru umožnené uplatňovať opatrenia, ktoré by mohli poškodiť zdravie alebo vývoj dieťaťa (rozhodnutie vo veci Neulinger a Shuruk proti Švajčiarsku zo 6. júla 2010, sťažnosť č. 41615/07, bod 136). Článok 8 dohovoru tak vyžaduje zo strany orgánov verejnej moci rozhodovanie zachovávajúce rovnováhu medzi záujmami dieťaťa a záujmami rodičov, osobitná pozornosť v tomto procese však musí byť venovaná najlepšiemu záujmu dieťaťa, ktorý v závislosti na jeho povahe a význame môže nad záujmami rodičov prevážiť (rozhodnutie vo veci Sahin proti Nemecku z 8. 7. 2003, sťažnosť č. 30943/96, bod 66.).

22.1. I dovolací súd zdôrazňuje, že záujem dieťaťa (v kontexte s článkom 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa) musí byť popredným hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Podobná požiadavka vyplýva aj z článku 32 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd zaručujúcej osobitnú ochranu detí a mladistvých (porov. napr. nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3135/19). Je preto nevyhnutné, aby pri akejkoľvek súdnom rozhodovaní týkajúcom sa detí bol ich najlepší záujem skúmaný a posudzovaný ako určujúce kritérium pre konečné rozhodnutie - nech sa jedná o akékoľvek konanie týkajúce sa maloletého dieťaťa.

22.2. Zároveň v zmysle citovaných ustanovení sa dieťaťu poskytuje možnosť, aby bolo vypočuté v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho týka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva. Akékoľvek rozhodnutie, ktoré nezohľadnilo názory dieťaťa alebo im nevenovalo primeranú pozornosť zodpovedajúcu veku a úrovni dieťaťa, upiera dieťaťu možnosť ovplyvniť určenie jeho najlepšieho záujmu (5Cdo/492/2015). Treba ale zdôrazniť, že nie je možné, aby všeobecné súdy stanovisko maloletého dieťaťa bez ďalšieho prevzali a aby založili svoje rozhodnutia iba na jeho prianí a nie na starostlivom a komplexnom posudzovaní jeho záujmov (rozsudok ESLP vo veci C. proti Fínsku zo dňa 9. mája 2006 č. 18249/02, body 57. - 59.).

23. Dovolací súd konštatuje, že súdy nižších inšancií sa dôsledne zaoberali najlepším záujmom maloletých detí, ako prvoradým kritériom podľa článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj podľa § 24 ods. 5 a § 43 ods. 1 Zákona o rodine. Citové väzby detí, ich názor a osobné potreby boli vyhodnotené v kontexte konkrétnej životnej situácie a prostredia, ktoré im poskytuje matka. Pokiaľ dovolaateľ spochybňoval autentickosť vôle maloletých detí, dovolací súd poukazuje, že deti boli vypočuté primeraným spôsobom, osobitne, v prítomnosti osôb, ktorým dôverujú, a ich výpovede boli posudzované v kontexte ostatných dôkazov. Odvolací súd pritom nepovažoval názor detí za jediné

rozhodujúce kritérium, ale za jeden z faktorov, ktorý korešpondoval s výsledkami ostatného dokazovania, pričom nepochybným rezultátom bolo rozhodnutie v súlade s ich najlepším záujmom.

24. Tvrdenie dovolateľa, že súd nekriticky prebral názor detí, je preto v rozpore so zisteniami súdov, ktoré hodnotili ich výpoveď v spojení s ostatnými dôkazmi, vrátane znaleckého posudku a lekárskeho správ. V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že otázka vhodnosti, resp. nevhodnosti výpovede maloletého dieťaťa je neoddeliteľne spätá s procesom zisťovania skutočného stavu. Jej posúdenie závisí výlučne od individuálnych a neopakovateľných skutkových okolností, ktoré sú charakteristické pre každý konkrétny prípad. Konania vo veciach maloletých nie sú konaniami medzi rodičmi ako stranami v spore, ale konaniami, ktorých účelom je zabezpečiť najlepší záujem dieťaťa v zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Tomuto cieľu zodpovedá aj zvolený rozsah dokazovania, spôsob výsluchu detí a celkové usporiadanie práv a povinností rodičov. V danom prípade súdy náležite zohľadnili výsledky výsluchu oboch maloletých detí, ktoré zhodne uviedli, že si želajú zostať s matkou v D. a otca chcú naďalej navštevovať. Deti súčasne opísali pocity nevyváženého prístupu zo strany otca, pričom vyjadrili, že otec sa správa lepšie k jednému z bratov, čo druhého trápi. Tieto výpovede boli dôsledne posúdené v kontexte ostatných dôkazov - znaleckého posudku, listinných dôkazov aj ďalších skutočností - a neboli prebraté bez kritického zhodnotenia. Závery súdov teda stoja na širokom základe dôkazného materiálu a nie sú svojvoľné ani jednostranné.

25. Pokiaľ dovolateľ rozporoval nevykonanie ďalšieho znaleckého dokazovania, dovolací súd vo všeobecnosti uvádza, že kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán sporu, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 CSP). Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy strán na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný.

25.1. Z ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky zároveň vyplýva, že zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (I. ÚS 350/08).

25.2. Podľa názoru dovolacieho súdu ale o tento prípad v prejednávanej veci nešlo. Odvolací súd náležite objasnil, z akých dôvodov nevyhovelo návrhu otca na vykonanie ďalšieho znaleckého posudku (bod 31 odôvodnenia). Uviedol, že v konaní bola ustanovená znalkyňa, ktorá vypracovala znalecký posudok, zodpovedala otázky uložené jej okresným súdom, riadne ho odôvodnila a dala presvedčivú odpoveď aj k výhradám k znaleckému posudku zo strany otca. Zdôraznil, že súd rozhoduje o rozsahu dokazovania potrebného na zistenie skutočného stavu veci, nie je jeho povinnosťou vykonať všetky dôkazy navrhované účastníkmi, ak ich potreba pre konanie nevystala a skutočný stav zistil a ustálil dostatočne z iných dôkazov.

25.3. Dovolací súd rovnako konštatuje, že v konaní bol vypracovaný (relatívne nedávny - rok 2023) znalecký posudok znalkyňou N.. U. K., ktorý bol vnútorne konzistentný, odpovedal na relevantné otázky, pričom súdy ho náležite zohľadnili v spojení s ďalšími dôkazmi. V danom prípade nešlo o tzv. opomenutý dôkaz, pretože odvolací súd vysvetlil, prečo ďalšie znalecké dokazovanie nepovažoval za nevyhnutné, keď poukázal na to, že skutočný stav považoval za zistený z viacerých, vzájomne sa dopĺňajúcich dôkazov (§ 35 CMP). Výetrovacia zásada v konaní starostlivosti o maloletých neznamena povinnosť vykonať všetky navrhované dôkazy, ale povinnosť dôsledne zistiť skutkový stav. Pokiaľ sa skutočný stav dá spoľahlivo ustáliť na základe vykonaných dôkazov (ako sa stalo v tomto prípade), nie je nevyhnutné vykonať ďalšie znalecké dokazovanie (porov. R 125/1999).

26. Sumarizujúc vyššie uvedené dovolací súd v okolnostiach preskúmanej veci dospel k záveru, že súdy nižších inštancií v rámci zisťovania skutočného stavu veci (§ 35 CMP) postupovali v súlade so základnými princípmi civilného mimosporového konania a to v súlade s vyšetrovacím princípom, princípom oficiality, ako aj v súlade so zachovaním princípu rovnosti účastníkov, najmä vo vzťahu k maloletému dieťaťu (čl. 4, čl. 5 a čl. 6 Základných princípov CMP). Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, najmä (ale nielen) na základe záverov znaleckého posudku č. 26/2023, vypracovaného znalkyňou N.. U. K., N., ako aj na základe prejaveneho názoru maloletých detí v konaní, ktorému venovali súdy nižších inštancií náležitú pozornosť s prihliadnutím na ich vek a rozumovú vyspelosť (§ 38 CMP, § 43 ods. 1 Zákona o rodine v súlade s čl. 12 Dohovoru), pritom hodnotiac výsledky dokazovania cez prizmu najlepšieho záujmu dieťaťa, dospeli k záveru, že je žiaduce zveriť obe maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a upraviť styk otca s maloletými.

26.1. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že súdy okrem iného vychádzali z počiatočného súhlasu otca (!) so zverením maloletých do starostlivosti matky, zo záverov znaleckého dokazovania, ako aj z názoru maloletých detí zisťovaného priamo prvoinštančným súdom, z ktorého dokazovania vyplynula nepochybná vôľa maloletých detí zotrvať v starostlivosti matky v novom prostredí v D., a tiež schopnosť a spôsobilosť matky zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloleté deti. Obsah spisu zároveň pre dovolací súd nevykazuje žiadne signály v prospech záveru o ohrození potrieb či zdravého vývinu maloletých v súvislosti s ich presťahovaním do D.. Práve naopak, zo správy kolízneho opatrovníka z 10. februára 2025 (č. I. 495) vyplýva, že maloleté deti majú v rodinnom prostredí u matky vytvorené vhodné podmienky pre napĺňanie svojich potrieb a priaznivý fyzický, psychický a sociálny vývin.

27. Dovolací súd uzatvára, že súdy nižších inštancií pri zisťovaní skutočného stavu rešpektovali ústavno-procesné zásady (ako sú zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), náležitým spôsobom zistili skutočný stav veci a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodli tak, že ich skutkové a právne závery nemožno považovať za svojvoľné, neudržateľné, ani prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Z tohto hľadiska preto nemožno postupu súdov nižších inštancií nič vytknúť a námietky otca maloletých preto dovolací súd považoval z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené.

28. Otec v závere dovolania formuloval tri právne otázky, avšak bez toho, aby výslovne označil dovolací dôvod, ku ktorému sa viažu. Ich obsah naznačuje, že sa týkajú spôsobu, akým majú všeobecné súdy hodnotiť dôkazy v civilnom mimosporovom konaní, najmä pokiaľ ide o výpoveď maloletého dieťaťa a povinnosť posudzovať dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Z formálneho hľadiska však spôsob ich nastolenia evokuje skôr snahu o formuláciu právnych otázok smerujúcich k prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP.

29. K tomu dovolací súd v prvom rade uvádza, že v zmysle § 428 CSP je dovolateľ povinný o. i. uviesť, z akých dôvodov dovolaním napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne, a tento dovolací dôvod (resp. dôvody) vymedziť spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Uvedené je podstatné a smerodajné aj pre samotný dovolací súd, pretože ten je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia, a z iných, než dovolateľom uplatnených dôvodov, napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Preto ak dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak tieto dôvody nie sú vymedzené zákonom predpísaným spôsobom, ako sa to stalo aj v prejednávanej veci, má to za následok odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

30. Zúženie dovolacej argumentácie výlučne na formuláciu právnych otázok, bez ich previazanosti na konkrétne nesprávosti vytýkané nižším súdom, bez predloženia vlastnej argumentácie, judikatúrnej opory či bez akejkoľvek subsumpcie (prípustnosti dovolania) uplatnenej dovolacej námietky pod konkrétny dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP), je z pohľadu dovolacieho súdu nepostačujúce. Dovolateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v danom prípade rezignoval na zákonné vymedzenie dovolacieho dôvodu, tak ako to predpokladá ustanovenie § 431, resp. § 432 CSP.

31. Podstatný je v tomto smere aj judikovaný právny záver ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 172/03), v zmysle ktorého „ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípade zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane“.

32. Pre vylúčenie pochybností o prípadnom uplatnení dovolacieho dôvodu podľa § 421 CSP dovolací súd pripomína, že podľa judikatúry ústavného súdu sa vyžaduje, aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť; preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky. V náleze I. ÚS 51/2020 ústavný súd výslovne uviedol, že „povinnosť dovolateľa vymedziť a konkretizovať prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP treba vnímať ako jeho povinnosť predostrieť vlastnú argumentáciu v prospech prípustnosti dovolania, a tak napomôcť preskúmaniu rozhodnutia dovolacím súdom“.

33. Dovolací súd bez ohľadu na vyššie uvedené konštatuje, že aj v záverečnej časti dovolania, v ktorej sa dovolateľ prostredníctvom formulácie právnych otázok pokúsil pomenovať svoje výhrady voči postupu súdov nižších inštancií, ide v skutočnosti len o opakovanie námietok, ktoré už boli uplatnené v súvislosti s tvrdeným porušením práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP. Tieto námietky smerovali najmä proti spôsobu hodnotenia dôkazov, posúdeniu výpovedí maloletých detí, nevykonaniu navrhovaného znaleckého dokazovania a celkovému záveru o skutkovom stave. Dovolací súd sa s nimi náležite vysporiadal v predchádzajúcich častiach tohto rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že opätovné nastolenie týchto výhrad prostredníctvom právnych otázok bez ich náležitého uplatnenia a bez splnenia zákonných požiadaviek na prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP nemôže založiť prípustnosť dovolania.

34. So zreteľom na všetko vyššie uvedené dovolací súd dovolanie otca v časti, v ktorej namietal vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej uplatnil dovolacie námietky vo forme právnych otázok, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

35. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.